चोदितः आक्षिप्तःस्मयन्निव प्रौढिमाविष्कुर्वन्निववस्तुतस्तुगतस्मयः ॥८॥ भगवतोऽचिंत्यशक्तेरीश्वरस्यसेयंमाया नयेन तर्केणविरुध्यतइतिय त् तर्कविरोधमेवानुवदति विमुक्तस्यैवपुंसोऽविद्ययाबंधनंकार्पण्यंचेति ॥ ९॥ अत्रोदाहरणमाह यद्यथा अर्थेनशिरश्छेदादिनाविनाऽपि उपद्र ष्टुःस्वमसाक्षिणः ममेदंशिरश्छिन्नमित्यात्मविपर्ययः केवलंमृषैवप्रतीयतेतद्वत् ॥ १० ॥ तर्हीश्वरस्यापिकिंनप्रतीयेततत्राह यथाजलेप्रतिबिंबि तस्यैवचंद्रमसोजलोपाधिकृतःकंपादिधर्मोदृश्यते नत्वाकाशेस्थितस्य तथाअनात्मनोदेहादेर्धर्मःअसन्नपितदभिमानिनोद्रष्टुरात्मनोजीवस्यैवन त्वीश्वरस्येत्यर्थः॥११॥ तन्निवृत्त्युपायमाह सवैअनात्मनोगुणः निवृत्तिधर्मेणवासुदेवानुकंपातयाच तस्मिन्भक्तियोगः तेनतिरोधत्ते अदृश्योभव

श्रीशुकउवाच सइत्थंचोदितःक्षत्रातत्त्वजिज्ञासुनामुनिः॥ प्रत्याहभगवच्चित्तःस्मयन्निवगतस्मयः॥८॥ मैत्रेयउवाच सेयंभगवतोमायायन्नयेनविरुद्ध्यते ॥ ईश्वरस्यविमुक्तस्यकार्पण्यमुतबंधनम्॥ ९॥ यद र्थेनविनाऽमुष्यपुंसआत्मविपर्ययः ॥ प्रतीयतउपद्रष्टुःस्वशिरश्छेदनादिकः ॥ १० ॥ यथाजलेचंद्रमसःकं पादिस्तत्कृतोगुणः॥ दृश्यतेऽसन्नपिद्रष्टुरात्मनोऽनात्मनोगुणः॥ ११ ॥ सवैनिवृत्तिधर्मेणवासुदेवानुकंपया॥ भगवद्भक्तियोगेनतिरोधत्तेशनैरिह ॥ १२ ॥ यदेंद्रियोपरामोथद्रष्टात्मनिपरेहरौ॥ विलीयंतेतदाक्लेशाःसंसु प्तस्येवकृत्स्नशः॥ १३ ॥ अशेषसंक्लेशशमंविधत्तेगुणानुवादःश्रवणंमुरारेः॥ कुतःपुनस्तच्चरणारविंदपराग सेवारतिरात्मलब्धा॥ १४॥ विदुरउवाच संछिन्नःसंशयोमह्यंतवसूक्तासिनाविभो॥ उभयत्रापिभग वन्मनोमेसंप्रधावति॥ १५॥

ति शनैरित्यनेनसाधनानुसारेणेत्युक्तम् ॥१२॥ तर्हिसर्वानर्थनिवृत्तिःकदेत्यपेक्षायामाह यदेंद्रि याणामुपरामोनैश्चल्यं क्वद्रष्टुरात्मनिअंतर्यामिरूपेअथअनंतरमेव कृत्स्नक्लेशविलयमात्रेदृष्टांतःसंसुप्तस्येवेति नतुपुनरुत्थाने ॥१३ ॥ भक्तियोगे नक्लेशनिवृत्तिंदर्शयति अशेषेति गुणानामनुवादश्चश्रवणंचआत्मनिमनसिलब्धा श्रवणकीर्तनापेक्षयासप्रेमध्यानेकिंपुनर्न्यायोक्तिः॥१४॥ उत्त रमभिनंदन्नात्मनःकृतार्थतामाविष्करोति संछिन्नइतिषड्भिः चिद्रूपत्वाविशेषेऽपिकथमीश्वरस्यजगत्कर्तृत्वादि कथंवाजीवस्यसंसारइतियःसंश योममासीत्सतवसूक्तंसोपपत्तिकंवाक्यमेवासिःखड्गस्तेनसंछिन्नः अतइदानींमेमनःउभयत्रापिईश्वरस्वातंत्र्येजीवपारतंत्र्येच संप्रधावतिसम्य क्प्रविशति एवंवाअविलुप्तावबोधरूपस्यात्मनःकथमविद्ययाबंधःकुतोवातन्निवृत्तिरितिसंशयः उभयत्रेतिबंधेमोक्षेचेत्यर्थः ॥१५॥